

je že dovelj, če le trije pridejo, in če dva med temi tremi volivci enimu svoj glas (štimo) dasta!!! — — — O Frankobrodskaja zadovoljnost! O preserčna ljubeznjivost! To so Frankobrodčani dobro vedili, de bi tudi v Kini za Pavlovo cerkev kake 3 volivce skupej spravili, če bi treba bilo, torej so rékli: Trije naj bojo, to je, „ganz Deutschland muss es seyn!“

Krajnci že od začetka niso clo nobene zaupljivosti do Frankobroda imeli, kér so vedili, kakó se je zbor v Frankobrodu začel. Nekterim nemškim avstrijskim pisateljem je dopadlo, lani mesca sušca v Frankobrod iti, in tam z nekterimi drugimi Nemci zbor začeti. Noben cesar in noben kralj jih ni poklical, — nobeno ljudstvo jim ni oblasti dalo — zbrali so se ob svojim in ob času lanjskih deržavnih prekucij, in so se, kér jih je 50 bilo, petdesetinčarji (Fünfziger-Ausschuss) imenovali. Velikanska Nemčija jim je po glavi šumela, in kér je ta misel kmalo veliko Nemcam dopadla, so petdesetinčarji kmalo veči imenitnost zadobili. Nemcam tega ne more nobeden očitati, marveč jih mora hvaliti, de jih je misel edinosti tako lepo nadušila — pa kakó je prišla Avstrija v to edinost, kér je dosihmal le v nekaki rahli deržavni zvezi bila, in kér veči del Avstrijancov ni nemškiga rodú? — Naš prvi vstavni minister Pillersdorf, kteri — kakor celi svet vé — je hotel vsim strankam práv storiti, je dovolil tudi množici v Frankobrodu, de so se volitve za Frankobrod po Avstrii razpisale, in jo je tako zapletel v dandanašnje zadrége, iz kterih se še ne vé, kako se bo naše cesarstvo rešilo. Ko bi ne bil Pillersdorf petdesetinčarjev nikdar poslušal, in ko bi jim bil na ravnost odgovoril, kar so sedanji ministri v svojim programu 27. listopada zastran Frankobrodskiga zbora rékli, bi ne bili ne sedanji ministri, ne celo naše cesarstvo zdej v taki zadrégi, de §. 2. in 3. visita kot Damoklov méč nad našo glavo! Nikjer bi se ne bil stari pregovor, ki pravi: „boljši je perva zaméra kot druga“ boljši skazal, kakor v ti reči. Kaj imamo zdej iz Frankobroda pričakovati, ko nesrečna §. 2. in 3. še nista preklicana, — ko se je 64 avstrijskih poslancov v svojim očitnim razglasu našim ministram na ravnost nasproti postavilo, — ko je Prajsovsko vladarstvo že nekoliko razdraženo!

Pa pustimo vse to na strani in vernimo se k volitvam za Frankobrod.

Perva volitev je bila v Ljubljani. Namesto 114 volivcov jih je prišlo samó 23, ki so volili — in ti so izvolili gosp. grofa Karlna Hohenwartha in za namestnika gosp. Drja. del Cotta.

Druga volitev je bila v Kamniku, kjer je mende tudi čez 100 volivcov, pa prišlo jih je le 16, — in ta mervica je izvolila žlahniga gosp. Jožefa Scheuchenstuela in za namestnika gosp. viteza Miroslava Kreicberga.

Tretja volitev je bila v Postojni, kjer je okoli 160 volivcov, in kjer se je le 50—60 volivcov zbralo, ki so izvolili gosp. Jerasa in za namestnika žlahniga gosp. Karlna Golda. Kakó grôzno je nagnjenje do Frankobroda oterpnilo, se je tukaj očitno pokazalo; lani je prišlo čez 140 volivcov vkupej, ki so izvolili žlahniga gosp. Golda, vérliga Avstrijanca, ki je lani Frankobrodu slovó dal. Letas se jih je zbralo le kacih 50—60.

Četerta volitev je bila v Krajnji. 50 volivcov je prišlo skupej, ki niso nič volili, ampak vsi so enoglasno protestirali in se odpovedali vsaki volitvi za Frankobrod. Dva pisana protesta iz Cerklján in Selca posebno krepka. Krajnci in sploh Gorenci govore o dkritoserčno kot pravi prijatli avstrijskiga cesarstva, de naše poslance spoznajo le v Kromerizu in nikjer drugod, in de Avstrijanci nimajo nič v Frankobrodu opraviti, kér avstrijskim deželam imajo samo naš Cesar z našim deržavnim zborom postave dajati in

noben drug. Naše dežele zdej niso tako bogate, de bi mogle denarje še za poslance po ptujim trositi, ki nikakor ne morejo upati, de bi tisto stranko premagali, ki v Frankobrodu Avstrijo podkopuje.

Peta volitev bo 8. dan tega mesca v Mirni.

To je resnični stan krajnskih volitev za Frankobrod. Nadjamo se, de bo naše c. k. deželno vladarstvo ta stan ministram na Dunaji odkritoserčno na znanje dalo in razložilo: koliko bi bilo imelo volivcov biti, in koliko jih je bilo, de tedej take volitve, pri kterih večidel še četertínka ni pričijoča bila, nobene veljavnosti nemorejo imeti, čeravno bi utegnili izvoljencimale množice zoper voljo večine (der Majorität) krajnskiga ljudstva v Frankobrod iti! Gospodam ministram morajo misli in vošila vsih deželá natanjko znane biti, sicer jim prave podpóre manjka, na katero se zamorejo pri svojih napravah in poveljih ravnati.

Iz deržavniga zbora.

Na dalje je v cerkvénih rečéh deržavni zbor skorej enoglasno tóle sklenil:

§. 12. „Nobena véra ne vžíva v deržavi posebnih pravíc (predpravíc).“

„Deržava ne more nobeniga siliti k cerkvenim praznim opravilam sploh, sosébnó pa k dolžnostim take vére ne, ktera ni njegova.“

„Ravno tako ne more deržava nobeniga siliti, de bi dolžnosti spolnil, h kterim se je kdo po duhovskim posvečenji (žégnih) ali po redstvinci obljubi (Ordensgelübde) zavezal.“

Oznanjeno je bilo ta dan v zboru, de je odbor, kterimu je bilo izdelovanje vstavne osnóve izročeno, svoje delo še tako delječ dognal, de bo kmalo vstava prišla v posvetovanje in k sklepu, ktero že takó željno pričakujemo. — Naš poslanec gosp. Ullepič je vprašal: kakó de je to, de zavoljo ponižanja solne cene še ni nova postava dana? Minister denarstva jo je berž berž obljubil.

Kako nekteri ljudjé konstitucíjo razumejo.

V Višavi na Marskim ste spile dve družini v neki kerčmi veliko vina in vóla. Ko jima kerčmár rajtingo naredí, se branite plačati rekoč: „Ne platime nič, wčil máme konstitucí“ to se pravi po našim: Ne plačamo nič, sej imamo konstitucíjo. To bi bila konstitucíja, de Bog pomagaj!

Kmetijska šola v Ljubljani.

Kmetijska šola v domačim jeziku v Ljubljani je takó polna, de skorej prostora zmanjkuje. Čez 100 jih hodi v to šolo; med temi tudi en kmet iz Bučke iz Dolenskiga, eden pa clo iz Radgone iz Štajarskiga. Gosp. Dr. Orel učí kmetijstvo sploh; gosp. Dr. Dežman pa sadjorejo posebej vsako saboto. Spomladi in poléti ne bosta učenika samo pri bukvah ostalo, ampak bosta na vertu in na polji poduk djansko (practisch) razjasnovala. Mladosti sploh, posebno pa prihodnjim učiteljem, ki pridejo na deželo, bojo te znanstva silno potrebne. In vender sta nam učenika povedala, de ni ne eniga Ljubljanskih šolskih pripravnikov (Präparanden) v to šolo zapisanih. Kakó je to? Ali ne vedó, de se je ta šola začela? Ali že morebiti hodijo v nemško kmetijsko šolo, kar bi tudi práv bilo. Če pa nikamur ne hodijo, zakaj zgubivajo lepo prilóžnost, de bi se učili vednosti, ktera je po ministerskim ukazú vsim pripravnikom naložena! Žalostno je, kaj taciga slišati.

V rečéh kmetijske družbe.

Velki kmetijski zbor na Dunaji se bo začel na sv. Jožefa dan. (Na Estrajskim ni na sv. Jožefa dan praz-

Frederik Kmet

nik, ker imajo sv. Leopolda za deželnega patrona). Kmetijska družba je povabila 12 udov, ki naj bi šli za poslance na Dunaj, pa mnoge opravila eniga in družiga zadržujejo; šli pa bojo iz Krajnskiga: Gosp. Ulrich, oskerbnik Briksenških gojzdov v Bledu, gosp. tehant Vovk iz Metlike in pa gosp. Dr. Orel iz Ljubljane. — Gosp. Fidel Terpinec je od presvitliga cesarja za predsednika krajnske kmetijske družbe poterjen.

Dopis iz Štajarskoga.

Nek nesramni strupenoga jezika pisac iz Ljubljane je v Gradečkih Novinah list 56. pod čerko ***E Novice, Slovenijo in kmetijsko družbo gerdo ogovarjal. S tem gerdim neprijateljskim ogovarjanjem imenovanih časopisov ino kmetijske družbe je ta gerdi skrivni pisac tudi vse Slovence bridko razžalil. Zató tirjamo, naj se ime tega Judaža izdajavca pozve, po „Novicah“ ino „Slovenii“ Slovencom obznani, *) da se tej strupenoi nemškotarskoj kači krepko na rep stopi. Iz njegovoga neprijateljskoga spisa jasno spoznamo, kak černa duša mora ta skrivni pisac biti, kateri med Slovenci živeč vemdar po Judaževo nas Slovence v Gradečki kaluži našim neprijatelom izdava ino čerdi. Da se pa ta skrivni pisac še bolj prepriča, kak malo mi Slovenci za Frankobrod maramo, mu še enkrat prav glasno zatrobimo: Pustite nas pri miru s tistim nesrečnim Frankfurto, kjer za nas Slavjane samo terno ino koprive rastejo! Slavomir.

Novičar iz Ljubljane.

V pondeljik je bilo srečkanje (ložanje) v Ljubljani. Pri mestni srenji je vse lepo po redu šlo. Fantje iz kmetov so bil pa večidel vsi pijani in nekteri so gerdo upili in razsajali po ulicah. V Krajnji je bilo srečkanje v lepim redu; v Teržiču so se nekoliko obotavljali. Iz Loke pa nam je žalostno oznanilo prišlo, de so se ravno ta dan fantje prav razvujzdano obnašali, pri gospóski stóle in mize potokli. Se vé de setake reči le v pijanosti zgodé, v kateri človek ne vé kaj dela. Naj bo, kakor koli hoče — tako obnašanje kaj nas na vés glas uči? Kaj neki drugiga, kakor de nam šol, šol manjka! Delajte kar hočete, dokler ne bomo dovelj dobrih šol imeli, je vse vaše in naše podučenje in pridogovanje zastonj! — Za krajnsko in koroško deželo skupej ima pričijoče regrutiranje 3409 mož znésti. — V Ljubljani je zdej zmirej popotnih vojakov viditi, ki grejo na Laško. — V nedeljo so Ljubljančanje v koliseumu gostovali okoli 100 vojakov našiga regimenta, ki so iz Laškiga v Ljubljano prišli, novince vadit (eksercirat). — Sreberniga denarja je tudi pri nas čedalje menj viditi. Denarni listiki Ljubljanske mestne srenje imajo že po celi deželi veliko zaupanje, in kakor to zaupanje rase, zginva srebernina.

Novičar iz mnogih krajev.

Na Ogerskim je knez Windišgrätz 26. in 27. svečana pri Kapolni puntarsko armado premagal. Vunder je še veliko krajev, kjer se ona stanovitno derži.

*) Vredništvo Novic je v 25. listu Ljubljanskih Novic odgovorilo temu nesramnemu lažnjivcu, ki neprenehama Slovence in pravično slovensko prizadevanje čerti, in kterimu Gračarca rada svoj časopis odpira! Ljubi slovenski bratje na Štajarskim! vi nimate nič veseliga pričakovati, dokler vas vaši lastni časopisi tlačijo. — Vredništvo Novic je tudi resno namenilo, prvo očitanje Ljubljanskiga dopisnika tiskarni sodbi izročiti. Nekaj sledú že imamo, kdo de je tisti nesramnež — pa ga bomo že natanjko zvedili in ob svojim času na oder sramóte Slovincam pred oči postavili. Vredništvo.

Košut je še zmirej v Debrečinu. Od bana Jelačića ni nič gotoviga slišati, kje de je in kaj de dela. Ogerski bankanoti veči cene, ki jih je dal Košut narejati, so preklicani, in nimajo nobene veljavnosti. — V Vukovaru na Horvaškim so zapazili ponarjene desetgoldinarske bankanote. — Na Dunaji je še zmirej nepokojnežev dovelj. Zmiram še beremo, de eniga in družiga v ječo ali k smerti obsodijo. Ker se je bati, de bi se na Dunaji ob obletnici lanjskiga punta (13. dan sušca) poskušnja noviga punta ne zgodila, je te dni že veliko novih vojakov, sosebno Horvatov, Dunaj obsedlo; v vsim skupej jih bo prišlo 5000 mož na Duaj, ki ne bojo v kasarnah, ampak v hišah stanovali in bojo noč in dan pripravljani, s silo punt zadušiti, če bi se kaj začelo. Bog daj, de bi se nič ne zgodilo! Dosti imamo že prekucij. — Na 15. tega mesca je po volji presvitliga cesarja po celim cesarstvu okličano, de naj se z veliko mašo obhaja obletnica lani podeljene vstave, ki je osvobodila ljudstva. — Odbor deržavniga zboru, ki je imel vstavo izdelati, jo je pretečeni teden — hvala Bogu — dokončal. Sliši se, de se bojo poslanci le ob kratkim čez njo posvetovali, jo poterdili in potem ministram izročili, de bi jo Cesar berž poterdili in 15. sušca že ljudstvom oznanili. To je pač vesela vesela novica; de bi le tudi res bila! Tisti dan, ko je predsednik tega odbora zboru to novico oznanil, so prišli vsi odborniki s trakmi, z novimi avstrijskimi barvami ovenčani v zbor, ki so zlatorumena, rudeča in bela (barve lotrinske hiše naše cesarske rodovine). — Rusi so še na Erdeljskim, pa se ne vtikujejo v nobeno vojsko. — Puntarskim prebivavcam Ferare, ki je Papeževo mesto na Rimskim, je Radecki naložil kazin 200,000 škudov (1 rimski škud velja po našim 2 gold. 2 krajc. in 1 vinar); naš Cesar pa so ukazali, de naj se ta denar sv. Očetu papežu izroči. — Papež so se obernili na našiga cesarja, na Francoze in na Špansko kraljico, de naj bi mu pomagali, deželski Rimski tron spet nazaj dobiti. Naš Cesar so pripravljani to storiti; tudi Rusi hočejo pomagati; Neapolitanski kralj in Španska kraljica tudi; od Francozov se še ne vé, kaj de mislijo. — Na Nemškim se čerdi oblaki vkupej vlečejo; Prajsi so začeli zoper Avstrijance hudo govoriti in tudi nekteri drugi Nemci. Nemci hočejo Avstrijo po sili imeti, Avstrija pa s tako različnimi narodi se jim ne more vклонiti. Bog daj, de bi se vse prav poravnalo! — Te dni se je zalostna novica po Dunaji razširila, de so nadvojvoda Janez v Frankobrodu umerli — pa ni res. Vnovič so hudo zboleli, pa so spet boljši, in so Gradčanam pisali, de jih mislijo kmalo obiskati.

Naznanilo slovenskiga društva.

Po družtvinih postavah je slovensko društvo sklenilo, prihodnjič vsako nedeljo zvečer ob sedmih v svoji bravnici (v Virantovi hiši na Št. Jakobskim tergu) besedo napraviti, h kateri so vsi ujdje slovenskiga društva s svojo rodovino povabljeni.

Oznani se še, de se bo med družimi rečmi pri prvi besedi prihodnjo nedeljo pésniška zapusčina Drja Prešerna brala, ktera še ni nikjer natisnjena.

Odbor slovenskiga društva v Ljubljani 2. sušca 1849.

Slovenski pregovori

nabrani od gosp. prof. Drja. J. Zupana.

Edin, nobedin. — Ena domovina, ena gospodina. — Ena glava srejn postava. — Ena tica 'z germa, v germ deset.

Današnjimu listu je pridjan 9. dokladni list.